

Enthousiasme, inspiratie en nieuwe inzichten tijdens presentatie Kunstmenu

Het is een zonnige middag begin juni als zich op de Noordkade in Veghel een groep van zo'n 50 leerkrachten en directeurs uit het basisonderwijs verzamelt. Onder het genot van iets lekkers en een drankje raken ze al gauw met elkaar in gesprek. Ze zijn deze middag aanwezig bij de presentatie van het Kunstmenu voor het schooljaar 2023-2024. Met het Kunstmenu, ontwikkeld door Cultuurkade Meierijstad, wordt voor alle leerlingen van groep 1 t/m 8 in Meierijstad dezelfde basis gelegd op het gebied van kunst- en cultuuronderwijs. Het menu biedt een brede en zorgvuldig uitgedachte mix van allerlei culturele activiteiten voor basisschoolleerlingen.

Dorian Verkuijlen van Cultuurkade opent de middag met een korte presentatie. Vervolgens wordt het Kunstmenu uitgedeeld in de vorm van een mooi vormgegeven boekje. De meeste aanwezigen ontvangen het 'volledige' Kunstmenu, maar er zijn ook mensen die het beknoptere 'Voorstellingenmenu' krijgen. Terwijl iedereen enthousiast begint te bladeren, volgen al snel de eerste reacties: "Oh, maar dit is óók leuk!" "philharmonie zuidnederland... dat is mooi he, het geluid van zo'n orkest!" "Nou!" reageert iemand hierop. "Dat heb ik ook opgeschreven in de enquête, dat zou ik wel méér willen in het aanbod."

Voor het eerst een écht keuzemenu

Nadat er een uitleg is gegeven over het gebruik van de website, gaan de aanwezigen het gesprek aan met elkaar over de keuze voor een bepaalde voorstelling of activiteit. Komend schooljaar is er voor het eerst niet alleen keuze in tijd en locatie, maar ook in het aanbod zelf. In het boekje wordt duidelijk uit welke twee voorstellingen/activiteiten de scholen steeds kunnen kiezen. Waarop baseren leerkrachten en interne cultuurcoördinatoren (ICC'ers) die keuze? Cultuurkade geeft alvast wat voorbeelden: moet een voorstelling bijvoorbeeld aansluiten bij een bepaald thema? Mag (of moet) het schuren en aan het denken zetten? Spelen er praktische overwegingen, kiest een leerkracht op basis van wat goed is voor de groepsdynamiek of zijn er andere zaken die een rol spelen?

Leonie Theunissen-de Bot, ICC'er en groepsleerkracht op openbare basisschool Kompas uit Veghel, zegt: "Wij kijken onder andere naar timing: hoe past dit in het schooljaar, zodat we verspreid over het jaar met cultuureducatie bezig zijn? De locatie is ook een afweging: het liefst gaan we lopend. Kunst en cultuur echt ervaren, dat vind ik ook belangrijk. Met de hele klas naar een echte theaterzaal... dat maakt zó veel indruk." Haar collega-ICC'er en leerkracht Marion Krol van openbare basisschool De Uilenbrink (eveneens in Veghel) vult aan: "Wij organiseren ieder jaar de Atelierweken op school. Het is mooi als het aanbod van het Kunstmenu past binnen de Atelierweken. Daar stemmen we onze keuzes dus op af." Ze bladert door het boekje: "Kijk, het mag schuren, staat hier. Daar zijn wij ook erg mee bezig: we willen graag dat leerlingen reflecteren op zichzelf en de wereld. Ik stimuleer ook bij leerkrachten dat zij dit reflecterend vermogen aanwakken bij hun leerlingen. Als een voorstelling schuurt, zorgt dat voor meer reflectie." "Dat doe je ook door de nabespreking", haakt Leonie daarop in. "Soms hoor je dan iets van een leerling en denk je: oh zó heb jij het beleefd! En sommige kinderen zeggen niks. Die kijken alleen, maar je zít ze denken."

"Het mag schuren. Wij willen graag dat leerlingen reflecteren op zichzelf en de wereld. Als een voorstelling schuurt, zorgt dat voor meer reflectie." Marion Krol, obs De Uilenbrink

Schoolvisie

"Kijken wij naar de schoolvisie?" vraagt Leonie zich hardop af. "En wie betrekken we erbij? Misschien wel een leuk idee om er de leerlingenraad bij te betrekken. Dát zal ik eens bij de leerkrachten

neerleggen. Laat die kinderen maar meebeslissen... waarom niet?" Marion: "Wat ze ook kiezen, deze voorstellingen en activiteiten zijn állemaal mooi, dus het is altijd goed."

Leonie: "Thema's zijn ook belangrijk. Voorheen gaf ik les aan kleuters. En wat ik vaak deed, is een thema om zo'n voorstelling of activiteit heen bedenken. Bij kleuters gaat dat gemakkelijk. Er is een leskist van Cultuurkade die gaat over 'geluiden', De Geluidenvisser. Daar kies ik dan bijvoorbeeld het thema 'zintuigen' bij. Als ik naar het Kunstmenu kijk, kies ik soms ook successen uit het verleden. Activiteiten die terugkomen van eerdere jaren en waar leerkrachten en leerlingen toen heel enthousiast over waren. Maar ik probeer tegelijkertijd ook de leerkrachten te enthousiasmeren om juist verder te kijken. Dan zeg ik: je kunt nog véél meer kiezen dan alleen dit!"

Samenwerking en zelfvertrouwen

Na dit eerste gedeelte van de Menupresentatie gaat het hele gezelschap richting één van de dansstudio's op de Noordkade. Hier wordt een dansvoorstelling uitgevoerd van de Stilte, een dansgezelschap dat specifiek gericht is op dans voor kinderen. Jan Baanstra, zakelijk leider van de Stilte, vertelt wat meer over het idee achter de voorstelling. "Wij willen dans dichterbij brengen voor scholen. Daarom hebben we de '1-2tjes' ontwikkeld: dansduetten op locatie, in dit geval dus op school. Na afloop van de voorstelling volgen een gesprek en een dansworkshop. Samenwerking en zelfvertrouwen staan hierbij centraal."

De voorstelling volgt. We zien de Italiaanse Sara en de Finse Pilvi die samen een 1-2tje dansen. Het is een dans waarin een trui centraal staat: de danseressen bewegen zich met en rondom de trui én met en rondom elkaar. Na afloop zegt Jan: "Bij dans kan en mag je zelf vormgeven wat je ziet. Je kunt er dus alles in zien wat je zelf wilt. En iedereen ziet iets anders. Wat heb jij gezien?" Verschillende aanwezigen reageren: "Een fantasieverhaal." "Een pubervriendschap, waarin een machtsstrijd gaande is." "Elkaar leren kennen." "Plezier." "Nee! Juist een gevecht. Een gevecht om een trui." De danseressen laten een samenwerkingsoefening zien die de kinderen ook uit moeten voeren. Jan: "Met deze oefening leren ze op elkaar te vertrouwen en samen te werken. Dat kunnen we wel vertellen, maar op deze manier voelen ze het ook echt fysiek."

Verschillende doelgroepen

"Zijn er nog vragen?" wil Jan weten. "Voor welke doelgroep is dit?" vraagt iemand. "Voor de onderbouw", zegt Jan. "Maar dit kan ook voor de bovenbouw. En het kan op verschillende doelgroepen afgestemd worden. We dansen dit vandaag met twee vrouwen. Maar als een man en een vrouw dit samen dansen, krijgt het een andere lading. Met twee mannen ook. We doen ook dansduetten voor peuters of voor dove kinderen. Bij iedere voorstelling gaat altijd een vakdocent dans mee, die het nagesprek begeleidt." Dorian vult aan: "Als je een 1-2tje kiest, wordt er ook goed gekeken wat voor klas er zit en wat die klas aankan qua niveau en thema's."

"De 1-2tjes zijn een enorme verrijking voor de kinderen." Aanwezige leerkracht

Er volgen nog enkele andere vragen. Over de choreografie bijvoorbeeld en de tijd die nodig is om zo'n dans in te studeren. Jan en de danseressen geven uitgebreid antwoord. "Ik ben al ooit bij een 1-2tje geweest, en vond het een enórm verrijking voor de kinderen. Echt fantastisch!" zegt één van de aanwezige leerkrachten. "Het is mooi om leerlingen eens op een andere *manier* te zien", vult een andere leerkracht aan. "Het is een andere vorm van expressie voor ze. Er zijn kinderen van wie je denkt: die zijn heel stil. Maar die durven zich wél te uiten in dans. En er zijn juist heel erge bravoure-kinderen en die waren juist rustig. Je denkt dan: die gaan nooit stil zijn en van elkaar afblijven, maar dat deden ze wél."

Andere manier van kijken

Dorian geeft nog een korte uitleg over het boeken van deze voorstellingen en doet een kort slotwoordje, waarna de zaal leeg stroomt. De meesten gaan naar huis, enkelen blijven nog wat drinken op het terras. "Heel inspirerend, deze middag", zegt Karin van Roosmalen, lid van de cultuurwerkgroep van basisschool De Regenboog uit Schijndel. "En ik zie nog véél meer mogelijkheden, ook voor onszelf, los van deze voorstelling. Wat wij doen aan kunstlessen is eigenlijk vooral beeldend. Terwijl ook dans en bijvoorbeeld drama zó waardevol zijn. Ik zou wel vaker met leerlingen naar het theater willen bijvoorbeeld. Veel verhalen die verteld worden op die manier, dus door kunst, zijn zó belangrijk voor kinderen om mee te krijgen. Het is een andere manier van kijken en doen en voelen. Ze komen dicht bij hun eigen gevoel."

Terwijl er nog gezellig nagepraat wordt op het terras, komt er langzaam een einde aan deze middag. Een middag vol inspiratie en nieuwe inzichten. En een middag waarvan wij hopen dat alle aanwezigen er met veel plezier en enthousiasme op terugkijken!